Els arqueòlegs estudiaran si el poblat iber de Cassà de la Selva va perdurar més segles dels que es creu inicialment

La represa de les excavacions permet descobrir que l'assentament al Puig del Castellar va tenir dues fases constructives

Arqueòlogues de la UdG excavant al jaciment del Puig del Castellar, amb els forats de pal en primer terme / Xavier Pi

Xavier Pi (ACN)

Cassà de la Selva 08 NOV 2026 8:33

Els arqueòlegs de la UdG estudiaran si el poblat iber de Cassà de la Selva (Gironès) va perdurar més del que es creu inicialment. Fins ara la cronologia del jaciment del Puig del Castellar s'havia situat entre el segle IV aC i a cavall dels segles II i I aC. Però la troballa d'un fragment de ceràmica posterior al canvi d'era ha obert noves hipòtesis. "A mesura que excavem nous sectors podrem afinar la datació del poblat", explica l'arqueòleg Jordi Vivo. La represa de les excavacions en aquest jaciment de les Gavarres ha permès començar-lo a estudiar en extensió i descobrir que el poblat va tenir dues fases constructives. S'han trobat tres sitges, trossos de ceràmica i forats fets a la roca on s'inserien posts de fusta de les construccions.

Situat al capdamunt d'un turó al bell mig del massís, al poblat iber del Puig del Castellar s'hi han fet excavacions intermitents durant les últimes dècades. Les darreres van ser entre el 2021 i el 2024, en el marc d'un camp de treball organitzat pel Consorci de les Gavarres.

Fins ara les diferents intervencions havien permès delimitar dues àrees situades a diferents punts del jaciment; una a llevant, i l'altra al sud. Aquí s'hi va desenterrar part del perímetre emmurallat del poblat iber (en total, uns 150 metres) i diverses restes de cases i altres estructures domèstiques que es van construir adossades a la fortificació.

Aquesta tardor un acord institucional a quatre bandes entre l'Ajuntament, la Diputació, el consorci i la universitat ha permès reprendre les excavacions. Aquest cop sota la tutela del Laboratori d'Arqueologia de la UdG i en el marc d'un projecte que, com a mínim, tindrà continuïtat fins al 2029. La primera campanya s'ha dut a terme entre mitjans d'octubre i principis de novembre.

Durant tres setmanes els arqueòlegs s'han centrat a connectar les dues àrees del poblat iber que s'havien estudiat fins ara. Per això han excavat tota la franja del promontori que les separava -aproximadament 200 metres quadrats- fins a unir-les i trobar la roca mare. "Per començar les intervencions del projecte, ens ha semblat convenient unificar aquestes zones en un sol sector", subratlla el director de les excavacions, Jordi Vivo.

A banda d'obrir aquesta part del poblat en extensió -aquí, concreta l'arqueòleg de la UdG, s'ha arribat a la roca "relativament aviat"- els arqueòlegs han descobert diverses estructures que els ibers van excavar directament a la pedra. En concret, tres sitges (dues de les quals, sobreposades) i diversos forats on s'inserien pals de fusta que aguantaven les construccions.

Un fragment del segle I dC

Vivo explica que encara és aviat per datar aquestes troballes. Però de les tres sitges, que antigament servien per emmagatzemar cereals, sí que en destaquen els materials que s'han trobat a l'interior d'una d'elles. Són fragments de teules importades d'Itàlia i també trossos de ceràmica. Un dels quals, en concret, correspon al segle I dC. Això, destaca l'arqueòleg, obre la hipòtesi que el poblat del Puig del Castellar podria haver perdurat més temps del que es creu fins ara.

"Les excavacions que es van fer a principis dels anys 2000 assenyalaven que la seva cronologia aniria des del segle IV fins als segles II o I abans de Crist", explica Jordi Vivo. "Per tant, al llarg dels anys vinents, la nostra intenció no és tan sols delimitar tot el perímetre del jaciment i anar-ne descobrint les estructures, sinó també fer excavacions en profunditat fins a esgotar l'estratigrafia dels diferents sectors i veure quant de temps va perdurar el poblat iber", afegeix l'arqueòleg de la UdG.

El director de les excavacions explica que, per una banda, els inicis de l'assentament iber podrien remuntar-se més enllà del segle IV aC. I per altra banda, l'abandonament del poblat podria estendre's fins després del canvi d'era. "Tot i que també és possible que, un cop la gent ja no hi visqués, hi hagués hagut algun establiment esporàdic durant el segle I després de Crist", explica

Jordi Vivo, precisant que seran les troballes dels anys vinents les que permetran afinar aquestes finestres temporals.

Pel que fa als diferents forats que servien per inserir-hi pals, el director de l'excavació subratlla que encara "és massa prematur" assegurar quina mena d'estructura sostindrien. Perquè a banda d'aixecar habitatges amb pedra i murs de tàpia, els ibers també feien servir posts de fusta "de manera bastant habitual" per construir annexos a les cases.

Dues fases constructives

A més de les sitges i els forats, aquest 2026 els arqueòlegs també han descobert que el poblat iber del Puig Castellar va tenir dues fases constructives diferents. A l'àrea que han excavat hi han trobat les restes de dos murs d'una habitació que queden un nivell per sota d'una altra paret que ja s'havia trobat en anys anteriors. És a dir, que són més antics. L'orientació dels murs no coincideix amb la de la paret i els blocs de pedra que els formen també són més petits.

"Aquestes restes suggereixen algun tipus de reforma urbanística que com a mínim va afectar la zona nord-oriental del poblat", explica Jordi Vivo. De totes maneres, però, encara és prematur datar quan va tenir lloc una fase i l'altra. "Malauradament la part d'habitació és molt petita i ha donat pocs materials per donar una cronologia concreta", diu l'arqueòleg de la UdG. "En futures campanyes haurem de localitzar la resta de l'habitació per precisar el moment en què va tenir lloc la reforma i intentar explicar-ne el perquè", concreta.

La relació amb Gerunda

El projecte quadriennal d'excavacions al poblat iber del Puig del Castellar compta amb un pressupost de 120.000 euros. D'aquests, la Diputació de Girona n'aporta 40.000; l'Ajuntament de Cassà de la Selva i el Consorci de les Gavarres, 30.000 més cadascun, i els 20.000 restants els posa la universitat.

El projecte també forma part d'una investigació més ambiciosa, impulsada pel Laboratori d'Arqueologia de la UdG, que estudia quina influència van tenir els assentaments ibers de l'entorn de l'antiga Gerunda en la fundació de la ciutat romana. A més del poblat de Cassà de la Selva, engloba tres jaciments ibers més del Gironès: el de Sant Julià de Ramis, el de La Creueta de Quart -que es començarà a excavar ara- i el del Puig de Can Cendra de Bescanó. Aquest segon projecte, que també és quadriennal, ha rebut un finançament de 147.219 euros per part de la Generalitat.

Descobert el 1964

El jaciment iber del Puig del Castellar es va descobrir l'any 1964. Va ser l'arqueòleg Lluís Esteve Cruañas qui va localitzar les restes del poblat. Les primeres excavacions van començar el 1966, quan membres de la Colla Excursionista de Cassà van desenterrar part de la muralla i les cases adossades. Es van fer tres campanyes sota la supervisió de l'arqueòleg territorial Miquel Oliva Prat.

Les excavacions es van reprendre entre el 2002 i el 2010 sota l'impuls de l'Ajuntament de Cassà de la Selva. De manera continuada, durant aquells anys es van dur a terme diversos camps de treball al jaciment que van permetre desenterrar cap a 110 metres lineals de muralla, restes de les cases que hi havia adossades i descobrir dues sitges.

Les últimes intervencions es van fer els anys 2021, 2023 i 2024. Durant els camps de treball organitzats pel Consorci de les Gavarres, es va desbrossar part del jaciment i es van desenterrar uns 30 metres més de muralla. El jaciment arqueològic del Puig del Castellar de Cassà de la Selva està declarat bé cultural d'interès local (BCIL) des de l'any 1991.

Publicat a: Diari de Girona, 8 de novembre de 2026

Font del document: https://www.diaridegirona.cat/selva/2026/11/08/sitges-forats-de-pal-arqueoleg-abans-de-crist-puig-del-castellar-136214708.html